

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím
v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova 13

IČO: 31274838 DIČ: 2021428728 Č.TEL. 053 4413408, 0948 112 565
e-mail: info@zpmnpnasdom.sk, web: www.zpmnpnasdom.sk

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím	
831 54 Bratislava 3, Račianska 153	
Ev. č. záznamu	332/18
Číslo spisu	M/08/2018/DSS
Došlo dňa	02. 08. 2018
Osobne	Poštou: ☒
Prílohy	Inak
	Vybavuje
	Podpis

Váž. pani
JUDr. Zuzana Stavrovská
Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím
Úrad Komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
Račianska 153
831 54 Bratislava

—Naša zn.: 235/2018

Vybavuje: Dr. Peter Demek

V Spišskej Novej Vsi, 01.08.2018

VEC

Vyjadrenie k výsledkom monitoringu v Domove sociálnych služieb „Náš dom“

Vážená pani komisárka,

V nadväznosti na Vaše podanie „Oboznámenie s výsledkami monitoringu v zariadeniach sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou“, sp. zn. M/08/2018/DSS zo dňa 20.7.2018, a to k časti B) *Oblasti na zlepšenie*, uvádzame nasledovné vyjadrenie:

Ad 1) S tvrdením v časti (cit.): „Evidencia dochádzky klientov nie je vždy korektná(...)pri klientoch prijatých na ambulantnú pobytovú formu, ak nie sú v zariadení prítomní (...)vždy sú vzorne zapísaní, a zariadenie si tak účtuje plnú cenu za neposkytnutú sociálnu službu.“ kategoricky nesúhlasíme z nasledovných dôvodov:

- Evidencia dochádzky klientov- prijímateľov sociálnych služieb je vždy vedená bona fide v súlade s platnou právnou úpravou (osobitne zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov – ďalej len zákon o sociálnych službách) a príslušnými usmerneniami Košického samosprávneho kraja;
- Klientom môže byť ex lege (§ 13 ods. 2 zákona o sociálnych službách) poskytovaná len „ambulantná forma sociálnej služby“ – vzhľadom na uvedené je časť cit. výroku o „klientoch prijatých na ambulantnú pobytovú formu“ vecne nesprávna a zmatečná, nakoľko takú formu sociálnych služieb zákon nepozná a neupravuje;
- Tvrdenie, obsiahnuté v časti cit. textu: „zariadenie si tak účtuje plnú cenu za neposkytnutú sociálnu službu“ je vyslovene nepravdivé – zariadenie sociálnych služieb DSS Náš dom nemá vlastnú právnu subjektivitu (tú má Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Spišskej Novej Vsi- ďalej len „ZPMP v-ŠNV“), ako poskytovateľ sociálnych služieb-pozn.), preto si zariadenie nemôže účtovať nič, toľž nie úhradu za neposkytnutú sociálnu službu.

Ad 2)

Tvrdenia, obsiahnuté vo vetách (cit.): „Klienti nemajú možnosť dostať pridané na strave.“; či „Prijímateľa sociálnych služieb dostávajú len dvakrát do týždňa varení večeru.“ sú nepravdivé a zavádzajúce. Strava je prijímateľom sociálnych služieb vydávaná v súlade s príslušnými stravovacími normami(norma C) a normami HCCP, pričom tak zamestnanci kuchyne, ako aj opatrovatelky sú opakovaně upozorňované, že v prípade potreby (napr. záujem klienta o tzv. dupľu

–objektívna potreba „dosýtenia sa“), sa táto klientovi poskytne, ak je to zlučiteľné s jeho zdravotným stavom (napr. ak klient nemá lekárom nariadenú diétu; ak klient nemá lekárom nariadený zákaz, mať zvýšený kalorický príjem z titulu rizika vzniku gastrointestinálnych, či kardiovaskulárnych problémov a pod.) Osobitne je v tejto súvislosti nutné zdôrazniť, že ZPMP v SNV pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadňuje mimoriadne okolnosti (napr. individuálne oslavy sviatkov a jubileí klientov, oslavy sezónnych sviatkov –Vianoce, Veľká noc a pod.), kedy je vždy klientom podávaná, pri dodržaní potrebných hygienických noriem, aj strava nad rámec stravnej jednotky vo forme tzv. „prilepšenia“ (napr. koláče, ovocie a pod.); o zabezpečenie takéhoto prilepšenia sa sponzorsky stará ZPMP v SNV, v súčinnosti s donormi z okruhu občianskej komunity mesta S. N. Ves.

Ad 3)

Tvrdenie, obsiahnuté vo výrokovvej forme: *„Miestnosť, kde sa prezliekajú klienti, je vybavená kamerovým systémom, a nie je tak zachované súkromie pri tejto intímnej činnosti, keď jednásti klienti prichádzajú na ambulantnú pobytovú formu a musia sa vyzliekať pod záznamom kamier.“* je vecne nesprávne a nepravdivé – v objekte DSS Náš dom nie je miestnosť, určená na prezliekanie prijímateľov sociálnych služieb v ambulantnej forme (tzv. rehabilitačná miestnosť), vybavená kamerovým systémom. Ak dochádza k prezliekaniu uvedenej skupiny klientov v rámci prechodovej šatne (napr. ráno po príchode do zariadenia), nachádzajúcej sa za vstupným zádverím a vestibulom, nastavenie kamery, umiestnenej priamo nad dverami tejto šatne, objektívne (z dôvodu postavenia šatne mimo záberu pozorovacieho uhla kamery- pozn.) znemožňuje snímanie osôb, nachádzajúcich sa v tejto šatni. ZPMP v SNV nad rámec uvedeného ďalej k uvedeným okolnostiam považuje za dôležité zdôrazniť, že zodpovední zamestnanci (opatrovatelky) boli poučené, aby neprezliekali prijímateľov sociálnych služieb v miestnostiach, určených na sociálnu rehabilitáciu (tzv. „predné izby“, vybavené kamerovým systémom), takže ak sa tak deje bez vedomia vedúcich zamestnancov ZPMP v SNV, ide o porušenie pracovnoprávnej disciplíny príslušnej konkrétnej opatrovatelky, s možnosťou vzniku pracovnoprávnej zodpovednosti, v zmysle platných právnych predpisov SR.

Miestnosť, určená na prezliekanie zamestnancov, je zriadená a využívaná v súlade s platnou projektovou dokumentáciou, platným stavebným povolením a kolaudačným rozhodnutím, vydaným príslušnými orgánmi na objekt DSS Náš dom. Budova objektu DSS Náš dom je pravidelne kontrolovaná (o. i. tematickými kontrolami Hasičského a záchranného zboru SR, autorizovaným bezpečnostným technikom na úseku BOZP a požiarnej ochrany), pričom predmetom kontrol sú aj otázky, týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov ZPMP v SNV, viažuce sa na využívanie priestorov objektu DSS Náš dom, vrátane šatne zamestnancov. Tvrdenie, podľa ktorého sú situovanie a proporционаlita zamestnaneckej šatne v objekte DSS Náš dom spôsobilé (cit.):... *u klientov s mentálnym postihnutím deformovať ich videnie a vnímať nevhodnú nedôstojnú sociálnu situáciu ako normálny spôsob správania.* nemožno bez adekvátnej dôkaznej platformy (napr. v podobe znaleckého posudku znalca v odbore psychiatria, resp. patopsychológia – pozn.) posudzovať inak, ako výslovne špekulatívne a predpojaté.

Ad 4)

Tvrdenie, obsiahnuté vo výroku: *„Klienti neboli dva roky na žiadnom výlete, aj keď o to prejavujú veľký záujem.“* je z pohľadu ZPMP v SNV nielen vecným, ale aj logickým nezmyslom. Či už tematické výlety „za poznaním“, za účelom saturácie psycho-sociálnych potrieb prijímateľov sociálnych služieb (napr. výlety „do prírody“ – do Slovenského raja, do Tatier, návšteva hrobového miesta rodinných príslušníkov klienta, a pod.) sú organizované a zabezpečované periodicky a pravidelne, so zohľadnením individuálnych preferencií, potrieb, ale aj aktuálneho zdravotného stavu jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb. Klienti sa (v rámci partnerstva ZPMP v SNV s inými poskytovateľmi sociálnych služieb z regiónu a okolia) zúčastňujú na kultúrno-

spoločenských akciách (tzv. Dni otvorených dverí, Dni partnerstva a pod.), či na športových podujatiach (napr. účasť v rámci tzv. Spišskej petangovej ligy v roku 2017), pričom samotná účasť klientov na týchto akciách má . resp. môže mať pre nich tiež charakter „výletov“ s prointegračným aspektom.

Možnosti ZPMP v SNV na úseku zabezpečovania rehabilitačno-rekondičných pobytov pre prijímateľov sociálnych služieb a ich rodinných príslušníkov sú determinované obmedzenými finančnými možnosťami organizácie, nízkou príjmovou úrovňou prijímateľov sociálnych služieb (ktorá je v rozpore s ich predstavami a túžbami-pozn.) a aktuálne zníženými dotačnými možnosťami. na „vykrytie“ časti úhrad za rehabilitačno-rekondičný pobyt (či už od ústredných orgánov štátnej správy – MPSVR SR, alebo orgánov územnej samosprávy – absencia podpory zo strany Košického samosprávneho kraja).

Ples, ako jedna z kultúrno- spoločenských akcií: ktorú ZPMP v SNV v prospech osôb s mentálnym postihnutím a ich rodinných príslušníkov organizuje, bol v roku 2018 naplánovaný na 21.4.2018, pričom rezervácia sály v hoteli Preveza bola zrušená z dôvodu vzniku mimoriadnej prevádzkovej situácie v ZPMP v SNV, kde z dôvodu súbežného ochorenia viacerých opatrovateliek v krátkom časovom slede po sebe (päť zo šiestich opatrovateliek, z toho u štyroch išlo o chránenú kategóriu zamestnancov – osoby so zdravotným postihnutím – bolo v prvých mesiacoch roka 2018 práceneschopných), takže z personálnych .ako aj zdravotných dôvodov (nutnosť zamedzenia potenciálneho šírenia respiračného ochorenia vírusového pôvodu) bolo nevyhnutné pristúpiť k zrušeniu plesu.

Ad 5)

Tvrdenia, v zmysle ktorých : *„ V DSS Náš dom nie sú medziľudské vzťahy na dobrej úrovni, často dochádza k interpersonálnym konfliktom medzi vedením a zamestnancami, a neraz sa tieto konflikty odohrávajú priamo pred očami klientov.“* sú nepravdivé a kapciózne. ZPMP v SNV má za to, že ide o fabuláciu negatívneho stavu, ktorý nie je. Pracovnoprávne vzťahy sú v ZPMP v SNV realizované striktne v intenciách platnej právnej úpravy (vrátane čl. II, tretej vety Základných zásad zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov). Pracovnoprávna (personalistická agenda) je administratívne pre ZPMP v SNV zabezpečovaná na zmluvnom základe dodávateľským spôsobom od externého subjektu (účtovnícka firma Emília Kamenická – účtovníctvo, mzdy, personalistika: IČO: 34529225), pričom pracovné pohovory so zamestnancami sú riaditeľom DSS Náš dom realizované v administratívnej časti objektu, takpovediac „za zatvorenými dverami“, takže nie je ani hypoteticky možné, aby sa takáto agenda pertraktovala „priamo pred očami klientov“. Osobitne je v tejto súvislosti, najmä vo vzťahu k časti tvrdenia (cit.) :*“Evidentná silná fluktuácia nespokojných zamestnancov(…)“* nevyhnutné poukázať na fakt, že za celú dobu existencie ZPMP v SNV, nebola táto organizácia účastníkom, resp. sporovou stranou (a to ani v postavení aktívne legitimovaného, ani pasívne legitimovaného subjektu) žiadneho pracovnoprávneho sporu so svojim bývalým, či súčasným zamestnancom.

Stav, vyplývajúci z tvrdenia(cit.): *„Za dvanásť a pol roka existencie zariadenia sa tu vystriedalo okolo 45 zamestnancov.“* je do značnej miery daný právnym statusom ZPMP v SNV, ktoré je, v súlade so zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov, aj tzv. chránenou dieľňou, a v uvedenom smere sa na neho vzťahujú viaceré normatívne obmedzenia (napr. limity, viažuce sa na zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím aj po dosiahnutí dôchodkového veku: obmedzenia zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím v rámci dotačnej schémy cez tzv. aktívne opatrenia na trhu práce a pod.), čo vytvára nepriamy tlak na zdanlivo vysokú mieru personálnej obmeny zamestnancov.

Ad 6)

Uspokojovanie pracovnoprávných nárokov zamestnancov ZPMP v SNV, vrátane vyplácania tzv. doplnkových mzdových foriem (napr. odmien, osobných príplatkov, grafikácií a pod.) je realizované striktne v súlade s platným právnym poriadkom SR. Administratívna, resp. personalistická rovina tejto agendy (príprava potrebných pracovnoprávných podkladov, napr. dodatkov k pracovným zmluvám, zápočtových listov a pod.) je pre ZPMP v SNV zabezpečovaná na zmluvnom základe dodávateľským spôsobom od externého subjektu (účtovnícka firma Emília Kamenická – účtovníctvo, mzdy, personalistika: IČO: 34529225). Priznávanie, resp. odnímanie odmien zamestnancom sa tak rozhodne nerealizuje na základe „oznamov“.

Aj keď z kontextu uvedeného tvrdenia v bode 6 (cit.): „*Na nástenke vo vstupnom vestibule, kam prichádzajú aj rodinní príslušníci a návštevy, sme našli nevhodne umiestnený oznam, že zamestnanci nemajú nárok na žiaden odmeny.*“ vôbec nie je jasné, o aký oznam ide, a prečo bol, resp. by mal byť tento oznam, týkajúci sa vyplácania odmien, vyvesený na nástenke vo vestibule DSS Náš dom. na margo uvedeného tvrdenia je nutné zdôrazniť, že ide o všeobecnú informáciu, týkajúcu sa normatívnej regulácie a existujúcej judikatúry NS SR vo veciach nárokovateľnosti odmien v podmienkach trhu práce SR, ktorú ZPMP v SNV (ako zamestnávateľ) v rámci tzv. manudukčného (poučovacieho) oprávnenia informatívne poskytol pre všetkých svojich zamestnancov. Uvedený oznam je teda generalizovanou informáciou (ako vyplýva aj z jeho nadpisu: „*Informácia pre zamestnancov – k otázke nárokovateľnosti odmien*“), a keďže ZPMP v SNV plní (o. i. v zmysle čl. 2 ods. 2 Stanov (cit.): „*ZPMP v SNV sa stará o vzdelávanie a doškoľovanie profesionálnych zamestnancov a dobrovoľníkov*“) aj osvetové úlohy, napr. voči tretím osobám, nemožno umiestnenie uvedeného oznamu, označiť explicitne ako „nevhodné“.

Zaradenie niektorých opatrovateliek, ktoré sa formálno-právne prejavuje aj v spôsobe organizácie a rozvrhnutia ich pracovného času „v nepretržitej prevádzke“ (v platnej Organizačnej schéme ZPMP v SNV – pozn.), je plne v súlade s normatívnou reguláciou, danou zákonom (§ 90 ods. 8 zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov (cit.): „*Pracovný režim, v ktorom pracovná činnosť prebieha súvislo po všetky dni v týždni, je nepretržitý pracovný režim.*“; pojmy „nepretržitá prevádzka“ a „nepretržitý pracovný režim“ je pritom nutné vnímať ako synonymá.

Priznávanie náhradného voľna za výkon práce nadčas je realizované v súlade s platným právnym poriadkom SR, pričom v prípade nevyčerpania náhradného voľna konkrétnym zamestnancom ZPMP v SNV, je mu ako alternatíva vyplatená mzdová refundácia (preplatenie náhradného voľna).

Ad 7)

ZPMP v SNV uvedenú námietku pokladá za oprávnenú. Vzhľadom na požiadavky, dané kogentným ustanovením § 11 ods. 2 zákona č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch, v znení neskorších predpisov, ZPMP v SNV bez zbytočného odkladu prijme opatrenia, ktoré zamedzia praxi odoberania občianskych preukazov a iných preukazov (napr. preukazu zdravotného poistenia) prijímateľom sociálnych služieb, a tieto preukazy dá klientom k dispozícii do chránenej schránky.

Ad 8)

Tvrdenie (cit.): „*Osobný štvormiestny Citroen Berlingo sa používa výlučne na súkromné účely.*“ nemožno označiť inak, ako absolútne nepravdivé a zavádzajúce. Prevádzka označeného motorového vozidla je zabezpečovaná v súlade s príslušnými predpismi SR, povereným, kompetentným a hmotne zodpovedným zamestnancom s platným referentským preukazom, pričom vozidlo je využívané na plnenie služobných úloh, tak v prospech organizácie ZPMP v SNV (o. i. napr. zabezpečovanie prepravy dotknutých vedúcich zamestnancov ZPMP v SNV po meste za

účelom plnenia služobných úloh, preprava surovín a materiálu pre potreby prevádzky chránenej dielne, vývoz odpadu, atď.), ako aj v rámci procesov poskytovania sociálnych služieb, či zabezpečovania zdravotnej starostlivosti pre jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb (o. i. napr. preprava klientov na konkrétnu akciu, na zdravotné vyšetrenie, na účely hospitalizácie v nemocnici a pod.). ZPMP v tejto súvislosti osobitne upozorňuje, že dotknutí zamestnanci ZPMP v SNV (opatrovatelky) sú zo strany vedúcich zamestnancov opakovane upozorňovaní a vyzývaní, aby v prípade vzniku relevantných okolností (napr. konanie klienta v odpore, ktoré mu bráni v návrate z vychádzky mimo objektu DSS, náhly stav lokomočnej indispozície, či únava prijímateľa sociálnych služieb), bez zbytočného odkladu kontaktovali vedenie ZPMP v SNV, ktoré zabezpečí odvoz prijímateľa sociálnych služieb služobným motorovým vozidlom Citroen Berlingo.

Ad 9)

Tvrdenie v časti výroku(cit.):*"Pri jednom klientovi je však opatrovníčkou vedúca úseku poskytovania sociálnych služieb, čo predstavuje zjavný konflikt záujmov."* iba reflektuje aktuálny skutkový a právny stav, kde menovaná vedúca úseku poskytovania sociálnych služieb (Mgr. Koňaková) bola ustanovená za opatrovníčku označeného prijímateľa sociálnych služieb (Jána Dzurja) na základe autonómneho rozhodnutia orgánu súdnej moci (Okresný súd Spišská Nová Ves), pričom ZPMP v SNV toto rozhodnutie súdu s jeho konštitutívnymi účinkami, viažucimi sa na osobný status menovaného v plnom rozsahu rešpektovalo a aplikovalo.

Obdobne, tvrdenie o tom, že menovaná vedúca úseku poskytovania sociálnych služieb(cit.) : *"neadekvátnym spôsobom preferuje svojho opatrovanca Janka, ktorý nikdy nechýba na žiadnom podujatí mimo zariadenia."* vyznieva vzhľadom na aktuálny psycho-diagnostický stav menovaného prijímateľa sociálnych služieb (██████████), overiteľný aktuálnym posudkom psychiatra, skôr absurdne, nakoľko menovaný má (v záverečnej fáze roka 2017 a v prvej polovici roka 2018) skôr tendencie vyhybať sa účasti na externých podujatiach mimo zariadenie, odmieta chodiť na vychádzky a pod.

II.

Vo vzťahu k požiadavke, na vyjadrenie sa k systémovým nedostatkom, ktorým čelia viaceré zariadenia sociálnych služieb, uvádzam nasledovné:

Ad 1) S uvedeným nedostatkom sa v ZPMP v SNV nestretávame – ZPMP v SNV nie je v zmluvnom vzťahu so žiadnou zdravotnou poisťovňou, a ani si neuplatňuje preplácanie zdravotných výkonov zo systému verejného zdravotného poistenia.

Ad 2) ZPMP v SNV uvedený nedostatok (nedostatok kvalifikovaných zamestnancov na tzv. otvorenom trhu práce) eviduje a rieši ho v súčinnosti s miestne príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v S.N.Vsi

Ad 3) ZPMP v SNV sa uvedený nedostatok pokúša zvládať vlastnými zdrojmi, s využitím metódy viaczdrojového financovania (napr. dotácie, dary, peniaze z projektov, atď.)

Ad 4) S uvedeným nedostatkom sa v ZPMP v SNV nestretávame.

Ad 5) ZPMP v SNV víta a podporuje prax zrušenia inštitútu pozbavenia spôsobilosti na právne úkony (od 1.7.2016); ZPMP v SNV stojí na strane podpory a efektívneho zavedenia režimu

podporovaného zamestnávania v SR.

Ad 6) S uvedeným nedostatkom sa v ZPMP v SNV nestretávame.

Ad 7) ZPMP v SNV vníma uvedený problém (v podobe nutnosti zavedenia, resp. zavádzania elektronických a informačno-technologických systémov do prevádzky objektov zariadení sociálnych služieb ako vysoko aktuálny a aj v rámci objektu DSS „Náš dom“ sa snaží o technologické inovácie.

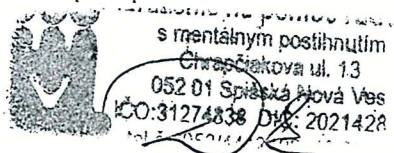
Ad 8) S uvedeným nedostatkom sa v ZPMP v SNV nestretávame – klientom je garantovaná a zachovaná zákonom ustanovená časť tzv. životného minima; sú im s súladom s platnou právnou úpravou tvorené úspory a predpísaným spôsobom (na tzv. karte dlžníka) evidované dlhy.

III.

V mene Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Spišskej Novej Vsi, si v samom závere dovoľím konštatovať, že výsledky monitoringu (okrem bodu 7 v časti B) Oblasť na zlepšenie) hodnotíme ako tendenčné a skreslené, vychádzajúce z nesprávne, resp. neúplne zisteného skutkového stavu veci (o. i. tvrdenie o tom, že prijímatelia sociálnych služieb neboli dva roky na výlete), či dokonca deformujúce realitu (napr. umelé vytváranie obrazu o ZPMP v SNV, ako o zamestnávateľovi, ktorý v podmienkach DSS Náš dom porušuje pracovnoprávne predpisy, napr. vo forme podporovania hostility, či zastrasovania voči svojim zamestnancom), a to bez akejkoľvek nevyhnutnej argumentačnej platformy. Žiaľ, uvedené skutočnosti sú faktickou negáciou každodenného úsilia pracovného kolektívu zamestnancov ZPMP v SNV, snažiacich sa o naplnenie štandardov sociálnych služieb v podmienkach prevádzky DSS „Náš dom“. V kontexte uvedeného nemôžeme inak, ako konštatovať, že závery monitoringu v časti B) Oblasť na zlepšenie „skĺzli“, bez dôkladného overenia skutočností, do polohy pertraktovania neoverených faktov, či domnienok, ako pravdivých skutočností. Plnenie opatrení na nápravu, ktoré boli ZPMP v SNV uložené, ZPMP v SNV zabezpečí bez zbytočného odkladu a informáciu o plnení týchto opatrení, v zmysle pokynu, zašleme Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím v stanovenej lehote, t. j. do 30.9.2018.

Prajeme Vám vo Vašej práci veľa úspechov a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

S úctivým pozdravom

JUDr. Peter Demek, PhD.
štatutárny orgán ZPMP v SNV